

کاش بودم چون صدف تازند دریای
دل به دریا، تاسیبد دل دریامرا

احکام دریانوردان

تألیف:

محمد تقی حجازی نیا

معاونت کشتکولی

رسول روحیدم راد

انتشارات دانشگاه علوم دریایی امام خمینی (ره)

۱۳۹۴

- سرشناسه
عنوان و نام پدیدآور
مشخصات نشر
شابک
مشخصات ظاهری
وضعیت فهرست نویسی
یادداشت
موضوع
شناسه افزوده
شناسه افزوده
شناسه افزوده
رده بندی کنگره
رده بندی دیویی
شماره کتابشناسی ملی
نام کتاب
مؤلف
ناشر
نوبت چاپ
تاریخ انتشار
تیراژ
قیمت
حروفچینی، چاپ و صحافی
- حجازی نیا، محمد تقی، ۱۳۴۹ -
احکام دریانوردان/تالیف محمدتقی حجازی نیا، شجاعت کشکولی، رسول توحیدی راد.
نوشهر: دانشگاه علوم دریایی امام خمینی (ره)، ۱۳۹۴.
۹۷۸-۶۰۰-۷۹۴۱-۰۵-۸:
۸۵ ص.
فپیا:
کتابنامه
مغری - رساله عملیه-دریانوردان و ملوانان -- زندگی مذهبی-دریانوردی - جنبه های مذهبی
کشکولی، شجاعت، ۱۳۵۵ -
توحید راد، رسول، ۱۳۶۶ -
دانشگاه علوم دریایی امام خمینی (ره)
۱۳۹۴ ۳ الف ۲۶ / ۸۳۱ - Bt
۲۹۷/۳۴۲۲ :
۳۹۰۹۹۰۰ :
:
احکام دریانوردان
محمدتقی حجازی نیا، شجاعت کشکولی، رسول توحیدی راد.
دانشگاه علوم دریایی امام خمینی (ره)
چاپ اول
۱۳۹۴:
۵۰۰:
۵۰۰۰۰ ریال
انتشارات دانشگاه علوم دریایی امام خمینی (ره)
حق چاپ برای ناشر محفوظ است

پیشگفتار

یکی از راه های عملی کردن سیره ی انبیاء و نیل به اهداف والای آنان و پاسداری از تلاش های مراجع عظام و خون شهیدان، تبیین احکام اسلامی در جامعه است. هر فردی بعد از اعتقاد به اسلام، لازم است بداند دین دارای احکام و دستورهای است که باید به آن عمل شود. پس بر همگان واجب است تا آنها را بیاموزند و در مسیر زندگی به واجبات، جامه عمل پوشیده و از محرمات دوری گیرند.

در رول گرامی اسلام (ص) می فرمایند: اف بر مسلمانی که در هفته [حتی] یک روز را برای شناخت امر دین خود و پرسش از آن قرار ندهد. بحار الانوار، ج ۱-ص ۱۷۶

آشنایی با احکام باعث آشنایی با فصل بسیاری از مشکلات جامعه ی امروز ما می گردد. پس تلاش در این راه هم باید از مهمترین کارهای واجب شمرده شود. بر این اساس، در خور فهم افراد جامعه و نیاز آنان باید احکام تدوین و بیان گردد تا بدون هیچ گونه مشکلی وظایف شرعی را فرا گرفته و به بهترین شیوه بر دانش خود بیفزایند.

گرچه تاکنون در این زمینه کتاب های زیادی نوشته شده است ولی به طور خاص و با توجه به نیاز صنفی احکام دین نگاشته نشده و نیاز به تدوین چنین کتابی کاملاً محسوس است.

این نیاز ما را بر آن داشت تا با در نظر گرفتن مقاطع مختلف جامعه به خصوص دریانوردان و به صورت ویژه نیروی دریایی راهبردی ارتش جمهوری اسلامی ایران، بدون هیچ گونه تغییری در فتوای مراجع عظام، کتاب حاضر تدوین گردد.

هدف از این کتاب، آشنا کردن دانش پژوهان و جامعه با احکام دین مبتلا به در سفرهای دریایی می باشد.

کتاب حاضر در بخش و ضمائیم تنظیم شده است :

بخش اول با عنوان احکام دریا و در برگیرنده دو فصل می باشد که فصل اول در رابطه با اهمیت دریا و فصل دوم در مورد زندگی در دریا می باشد.

بخش دوم در رابطه با نماز دریانوردان، و در دو فصل تنظیم گردیده است. فصل اول در مورد احکام مسافر و فصل دوم در مورد احکام نماز دریانوردان بحث شده است.

بخش سوم در مورد احکام روزه و در دو فصل تدوین شده است که در فصل اول در رابطه با احکام روزه مسائل و در فصل دوم مسائل متفرقه روزه مورد بحث قرار گرفته است.

ضمائیم شامل: ابریار و ده زیستان حرام گوشت واعمال مشترک ماه های قمری می باشد.

هر چند در تدوین این کتاب، کوشش بسیار شده تا با دقت همراه باشد، مع الوصف نمی توان ادعا نمود که عاری از عیب و نقص می باشد.

امیدواریم همکاران محترم و دانشجویان که این کتب را مورد استفاده قرار می دهند، مؤلف را نسبت به نکاتی که موجب بهبود محتویات کتاب می شود، آگاه سازند.

در پایان خداوند متعال را شاکر بوده و از تمامی کسانی که در تدوین این مجموعه مؤلف را راهنمایی و کمک نموده اند به ویژه انتشارات دانشگاه علوم دریایی امام خمینی (ره)، کمال تقدیر و تشکر را دارم.

مؤلفان:

محمد تقی حجازی

شجاعت کشکولی

رسول توحیدی راد

مقدمه

احکام عملی در اسلام، مجموعه ای از بایدها و نبایدها برگرفته از کتاب و سنت است که مسلمانان باید اعمال خود را با آن تنظیم نمایند. این احکام از قرآن و روایات معصومین (علیهم السلام) گرفته شده و در جامعه اسلامی از اهمیت خاصی برخوردار است.

یکی از با اهمیت ترین شاخه های دینداری جامعه اسلامی، آشنایی آنان با احکام شرعی و عمل دستورات نورانی اسلام است. از این رو، میزان پابندی هر فردی نسبت به دین را می توان از میزان شناخت و عمل به احکام به احکام شرعی دریافت.

برای این که جامعه به خصوص جوانان را به سوی دینداری سوق دهیم و فرهنگ آن را نهادینه نماییم، لازم است همه خدایان اطلاع رسانی احکام شرعی و نشر دستورات عملی به کار ببندیم. در این راستا، در فراهم سازی کتاب حاضر، با توجه به مبتلا به بودن جامعه دریانوردان و به خصوص جامعه همیشه در صحنه ی نیروی دریایی راهبردی ارتش جمهوری اسلامی ایران، نسبت به مسائل شرعی در سفرهای زیارتی سعی شده منطبق با فتوای مراجع عظام تقلید تهیه و تولید گردد.

در پایان از درگاه خداوند متعال برای تمامی همکاران ارجمند آرزوی توفیق را خواستاریم.

فهرست مطالب

۹.....	پیشگفتار.....
۱۱.....	مقدمه.....
۱۵.....	فصل اول: احکام دریا.....
۱۶.....	۱- مقدمه.....
۱۷.....	۱-۱- فضیلت شهادت در دریا.....
۱۹.....	۱-۲- حفظ بهداشت و نظافت دریا.....
۱۹.....	۱-۳- طهارت و نجات حیوانات دریایی.....
۲۰.....	۱-۴- حیوانات حلال گوشت در دریا.....
۲۱.....	۱-۵- علائم تشخیص پرندگان حلال گوشت.....
۲۲.....	۱-۶- تذکیر ماهی و احکام آن.....
۲۲.....	۱-۷- خوردن ماهی زنده اشکال ندارد.....
۲۳.....	۱-۸- حکم خوردن گوشت خرچنگ.....
۲۷.....	۱-۹- احکام شرعی صید ماهی.....
۳۱.....	فصل دوم: نماز دریانوردان.....
۳۲.....	۲- مقدمه.....
۳۳.....	۲-۱- احکام مسافر.....
۳۷.....	۲-۲- تعدد محل کار و سکونت.....
۳۷.....	۲-۳- مسافت شرعی.....
۳۸.....	۲-۴- حد ترخص در دریا.....
۳۸.....	۲-۵- حکم شک در حد ترخص.....
۳۸.....	۲-۶- تبدیل سفر حرام به سفر حلال (و عکس آن).....
۳۹.....	۲-۷- سفر اول و دوم کسی که شغلش مسافرت است.....
۴۰.....	۲-۸- توقف ده روزه ی کسی که شغلش مسافرت است.....
۴۰.....	۲-۹- کسی که مسافرت، مقدمه ی شغل اوست.....
۴۰.....	۲-۱۰- شخصی که قصد مسافرت دائم را ندارد.....
۴۱.....	۲-۱۱- حکم افراد بیلاق نشین.....
۴۱.....	۲-۱۲- علت شکسته شدن نماز در سفر.....
۴۱.....	۲-۱۳- احکام مسافر در مکه و مدینه.....
۴۲.....	۲-۱۴- کثیر السفر.....

۴۲	۱۵-۲- مأموریت کاری.....
۴۳	۱۶-۲- حکم عبادات ملوانان.....
۴۳	۱۷-۲- مراجعت از سفر به محل کار.....
۴۳	۱۸-۲- نمازی را که مسافر در سفر تمام خوانده.....
۴۴	۱۹-۲- پیدا کردن قبله در دریا.....
۴۴	۲۰-۲- مسافرت دریایی.....
۴۵	۲۱-۲- اوقات نماز.....
۴۵	۲۲-۲- مراد از ظهر.....
۴۶	۲۳-۲- نیت نماز.....
۴۶	۲۴-۲- وضوی غائبان.....
۴۶	۲۵-۲- نماز خواندن در کشتی.....
۴۷	۲۶-۲- نماز غواصان.....
۴۷	۲۷-۲- نماز و روزه در بول خیمت سربازی.....
۴۸	۲۸-۲- نماز ملوان و دریانورد.....
۴۸	۲۹-۲- نجات غریق.....
۴۸	۳۰-۲- جواز اقامه ی نماز جمعه توسط مسافر.....
۴۹	۳۱-۲- قضای نماز مسافر.....
۴۹	۳۲-۲- نوافل یومیه در سفر.....
۴۹	۳۳-۲- حکم نماز و روزه ی شخص زندانی.....
۴۹	۳۴-۲- نماز مریض.....
۵۰	۳۵-۲- خواندن نماز با انگشت طلا برای مرد.....
۵۰	۳۶-۲- ترتیب در نمازهای قضا.....
۵۰	۳۷-۲- کسی که در اول وقت مسافر و در آخر وقت حاضر بوده است.....
۵۰	۳۸-۲- شخصی در اول وقت حاضر و در آخر وقت مسافر بوده است.....
۵۱	۳۹-۲- شکسته بودن نمازهایی که به صورت کامل خوانده شده است.....
۵۱	۴۰-۲- چند مسأله ی متفرقه.....
۵۳	فصل سوم: روزه ی دریانوردان.....
۵۴	۳- مقدمه.....
۵۴	۳-۱- احکام روزه ی مسافر.....

- ۶۳.....۲-۲- احکام روزه ی دریا نوردان
- ۶۴.....۳-۳- روزه ی استیجاری در سفر
- ۶۴.....۴-۳- نذر روزه ی قضا در سفر
- ۶۴.....۵-۳- روزه ی معین در سفر
- ۶۵.....۶-۳- روزه ی نذر غیر معین
- ۶۵.....۷-۳- روزه ی قضا در سفر
- ۶۵.....۸-۳- روزه ی سال قبل در سفر
- ۶۵.....۹-۳- طی مسافت بدون نیت روزه و برگشت قبل از ظهر به وطن
- ۶۶.....۱۰-۳- مسافرت - انداء مسافت شرعی به جهت ابطال روزه
- ۶۶.....۱۱-۳- زمان افطار برای مسافر خارج از کشور
- ۶۶.....۱۲-۳- حکم مسافری که در ماه رمضان بمیرد
- ۶۶.....۱۳-۳- روزه گرفتن در هنگامی که روزه اش جمع بین شکسته و تمام است
- ۶۷.....۱۴-۳- رابطه ی نماز با روزه ی مسافر
- ۶۹.....ضمانم
- ۷۰.....انواع آزیان و دوزیستان حرام گوشت
- ۷۱.....اعمال مشترک ماه های قمری
- ۷۱.....دعای هنگام رویت هلال
- ۷۳.....نماز اول ماه
- ۷۵.....روزه گرفتن
- ۷۵.....اعمال ماه ها و مناسبت های مذهبی
- ۷۶.....اعمال و مناسبت های ماه محرم
- ۷۷.....اعمال و مناسبت های ماه صفر
- ۷۷.....اعمال و مناسبت های ربیع الاول
- ۷۸.....اعمال و مناسبت های ماه ربیع الاخر
- ۷۸.....اعمال ماه جمادی الاول
- ۷۸.....اعمال و مناسبت های ماه جمادی الثاني
- ۷۹.....اعمال و مناسبت های ماه رجب
- ۸۰.....اعمال و مناسبت های ماه شعبان
- ۸۱.....اعمال و مناسبت های ماه مبارک رمضان
- ۸۲.....اعمال و مناسبت های ماه شوال
- ۸۳.....اعمال و مناسبت های ماه ذی القعدة
- ۸۳.....اعمال و مناسبت های ماه ذی الحجه